ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/മാഹാത്മ്യമ്/അധ്യായഃ 4

< ദേവീഭാഗവതപുരാണമ് | മാഹാത്മ്യമ്

അഥ ചതുർഥോഽധ്യായഃ

സൂത ഉവാച.

ഇതി ശ്രുത്വാ കഥാം ദിവ്യാം വിചിത്രാം കുംഭസംഭവഃ .

ശുശ്രൂഷുഃ പുനരാഹേദം വിശാഖം വിനയാന്വിതഃ .. 1 ..

അഗസ്ത്യ ഉവാച.

ദേവസേനാപതേ . ദേവ വിചിത്രേയം ശ്രുതാ കഥാ .

പുനരന്യച്ച മാഹാത്മ്യം വദ ഭാഗവതസ്യ മേ ..2..

സ്കന്ദ ഉവാച.

മിത്രാവരുണസംഭൂത മുനേ ശൃണു കഥാമിമാമ് .

യത്രൈകദേശ മഹിമാ പ്രോക്താ ഭാഗവതസ്യ തു .. 3 ..

വർണ്യതേ ധർമവിസ്താരോ ഗായത്രീമധികൃത്യ ച .

ഗായത്ര്യാ മഹിമാ യത്ര തദ്ഭാഗവതമിഷ്യതേ ..4..

ഭഗവത്യാ ഇദം യസ്മാത്തസ്മാദ്ഭാഗവതം വിദുഃ .

ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവാരാധ്യാ പരാ ഭഗവതീ ഹി സാ ..5..

ഋതവാഗിതി വിഖ്യാതോ മുനിരാസീന്മഹാമതിഃ .

തസ്യ പുത്രോഽഭവത്കാലേ ഗണ്ഡാന്തേ പൗഷ്ണഭാന്തിമേ .. 6 ..

സ തസ്യ ജാതകർമാദി ക്രിയാശ്ചക്രേ യഥാവിധി .

ചൂഡോപനയനാദീംശ്ച സംസ്കാരാനപി സോഽകരോത് ..7.

യത ആരഭ്യ ജാതോഽസൗ പുത്രസ്തസ്യ മഹാത്മനഃ .

തത ഏവാഥ സ മുനിഃ ശോകരോഗാകുലോഽഭവത് .. 8..

രോഷലോഭപരീതാത്മാ തഥാ മാതാപി തസ്യ ച .

ബഹുരാഗാർദിതാ നിത്യം ശുചാ ദുഃഖീകൃതാ ഭൃശമ് .. 9 ..

ഋതവാക്സ മുനിശ്ചിന്താമവാപ ഭൃശദുഃഖിതഃ .

കിമേതതത്കാരണം ജാതം പുത്രോ മേഽത്യംതദുർമതിഃ .. 10 ..

കസ്യചിന്മുനിപുത്രസ്യ ബലാത്പത്നീം ജഹാര ച .

മേനേ ശിക്ഷാം പിതുർനാസൗ ന ച മാതുർവിമൂഢധീഃ .. 11 ..

തതോ വിഷണ്ണചിത്തസ്തു ഋതവാഗബ്രവീദിദമ് .

അപുത്രതാ വരം നൃണാം ന കദാചിത്കുപുത്രതാ .. 12 ..

പിതൄൻകുപുത്രഃ സ്വര്യാതാന്നിരയേ പാതയത്യപി .

യാവജ്ജീവേത്സദാ പിത്രോഃ കേവലം ദുഃഖദായകഃ .. 13..

പിത്രോർദുഃഖായ ധിഗ്ജന്മ കുപുത്രസ്യ ച പാപിനഃ .

സുഹൃദാം നോപകാരായ നാപകാരായ വൈരിണാമ് .. 14..

ധന്യാസ്തേ മാനവാ ലോകേ സുപുത്രോ യദ്ഗൃഹേ സ്ഥിതഃ .

പരോപകാരശീലശ്ച പിതുർമാതുഃ സുഖാവഹഃ .. 15 ..

കുപുത്രേണ കുലം നഷ്ടം കുപുത്രേണ ഹതം യശഃ .

കുപുത്രേണേഹ ചാമുത്ര ദുഃഖം നിരയയാതനാഃ .. 16 ..

കുപുത്രേണാന്വയോ നഷ്ടോ ജന്മ നഷ്ടം കുഭാര്യയാ .

കുഭോജനേന ദിവസഃ കുമിത്രേണ സുഖം കുതഃ .. 17..

സ്കന്ദ ഉവാച.

ഏവം ദുഷ്ടസ്യ പുത്രസ്യ ദുഷ്ടൈരാചരണൈർമുനിഃ .

തപ്യമാനോഽനിശം കാലേ ഗത്വാ ഗർഗമപൃച്ഛത .. 18 .

ഋതവാഗുവാച.

ഭഗവംസ്ത്വാമഹം പ്രഷ്ടുമിച്ഛാമി വദ തത്പ്രഭോ .

ജ്യോതിഃജ്ഞാസ്ത്രസ്യ ചാചാര്യ പുത്രദൗഃശീല്യകാരണമ് ..19..

ഗുരുശുശ്രൂഷയാ വേദാ അധീതാ വിധിവന്മയാ .

ബ്രഹ്മചാരിവ്രതം തീർത്വാ വിവാഹോ വിധിവത്കൃതഃ ..20..

ഭാര്യയാ സഹ ഗാർഹസ്ഥ്യധർമശ്ചാനുഷ്ഠിതോഽനിശമ് .

പഞ്ചയജ്ഞവിധാനം ച മയാഽകാരി യഥാവിധി .. 21 ..

നരകാദ്ബിഭ്യതാ വിപ്ര ന തു കാമസുഖേച്ഛയാ .

ഗർഭാധാനം ച വിധിവത്പുത്രപ്രാപ്ത്യൈ മയാ കൃതമ് ..22..

പുത്രോഽയം മമ ദോഷേണ മാതുർദോഷേണ വാ മുനേ .

ജാതോ ദുഃഖാവഹഃ പിത്രോർദുഃശീലോ ബംധുശോകദഃ ..23.

ഏതന്നിശമ്യ വചനം ഗർഗാചാര്യോ മുനേസ്തദാ .

വിചാര്യ സർവം തദ്ധേതും ജ്യോതിർവിദ്വാചമബ്രവീത് ..24..

ഗർഗ ഉവാച.

മുനേ നൈവാപരാധസ്തേ ന മാതുർന കുലസ്യ ച .

രേവത്യംതം തു ഗണ്ഡാന്തം പുത്രദൗഃശീല്യകാരണമ് ..25..

ദുഷ്ടേ കാലേ യതോ ജന്മ പുത്രസ്യ തവ ഭോ മുനേ .

തേനൈവ തവ ദുഃഖായ നാന്യോ ഹേതുർമനാഗപി ..26..

തദ്ദുഃഖശാംതയേ ബ്രഹ്മഞ്ജഗതാം മാതരം ശിവാമ് .

സമാരാധയ യത്നേന ദുർഗാം ദുർഗതിനാശിനീമ് ..27..

ഗർഗസ്യ വചനം ശ്രുത്വാ ഋതവാക് ക്രോധമൂർച്ഛിതഃ .

രേവതീം തു ശശാപാസൗ വ്യോമ്നഃ പതതു രേവതീ ..28..

ദത്തേ ശാപേ തു തേനാഥ പൂഷ്ണോ ഭം ച പപാത ഖാത് .

കുമുദാദ്രൗ ഭാസമാനം സർവലോകസ്യ പശ്യതഃ ..29..

ഖ്യാതോ രൈവതകശ്ചാഭൂത്തത്പാതാത്കുമുദാചല: .

അതീവ രമണീയശ്ച തതഃ പ്രഭൃതി സോഽപ്യഭൂത് .. 30..

ദത്ത്വാ ശാപം ച രേവത്യൈ ഗർഗോക്തവിധിനാ മുനിഃ .

സമാരാധ്യാംബികാം ദേവീം സുഖസൗഭാഗ്യഭാഗഭൂത് ..31..

സ്കന്ദ ഉവാച.

രേവത്യൃക്ഷസ്യ യത്തേജസ്തസ്മാജ്ജാതാ തു കന്യകാ .

രൂപേണാപ്രതിമാ ലോകേ ദ്വിതീയാ ശ്രീരിവാഭവത് ..32..

അഥ താം പ്രമുചഃ കന്യാം രേവതീകാംതിസംഭവാമ് .

ദൃഷ്ട്വാ നാമ ചകാരാസ്യാ രേവതീതി മുദാ മുനിഃ ..33..

നിന്യേഥ സ്വാശ്രമേ ചൈനാം പോഷയാമാസ ധർമതഃ .

ബ്രഹ്മർഷിഃ പ്രമുചോ നാമ കുമുദാദ്രൗ സുതാമിവ ..34..

അഥ കാലേന ച പ്രൗഢാം ദൃഷ്ട്വാ താം രൂപശാലിനീമ് .

സ മുനിശ്ചിന്തയാമാസ കോഽസ്യാ യോഗ്യോ വരോ ഭവേത് ..35..

ബഹുധാഽന്വേഷയംസ്തസ്യാ നാസസാദോചിതം പതിമ് .

തതോഗ്നിശാലാം സംവിശ്യ മുനിസ്തുഷ്ടാവ പാവകമ് ..36..

കന്യാവരം തദാശംസത്പ്രീതസ്തമപി ഹവ്യവാട് .

ധർമിഷ്ഠോ ബലവാന്വീരഃ പ്രിയവാഗപരാജിതഃ ..37.

ദുർദമോ ഭവിതാ ഭർതാ മുന്യേഽസ്യാഃ പൃഥിവീപതിഃ .

ഇതി ശ്രുത്വാ വചോ വഹ്നേഃ പ്രസന്നോഭൂന്മുനിസ്തദാ ..38..

ദൈവാദാഖേടകവ്യാജാത്തത്ക്ഷണാദാഗതോ നൃപഃ .

ദുർദമോ നാമ മേധാവീ തസ്യാശ്രമപദം മുനേഃ .. 39 ..

പുത്രോ വിക്രമശീലസ്യ ബലവാൻ വീര്യവത്തരഃ .

കാലിന്ദീജഠരേ ജാതഃ പ്രിയവ്രതകുലോദ്ഭവഃ .. 40 ..

മുനേരാശ്രമമാവിശ്യ തമദൃഷ്ട്വാതക മഹാമുനിമ് .

ആമംത്ര്യ താം പ്രിയേ ചേതി രേവതീം പൃഷ്ടവാന്നൃപഃ .. 41 ..

രാജോവാച.

മഹർഷിർഭഗവാനസ്മാദാശ്രമാത്വ്ത ഗതഃ പ്രിയേ .

തത്പാദൗ ദ്രഷ്ടുമിച്ഛാമി വദ കല്യാണി തത്ത്വതഃ .. 42 ..

കന്യോവാച.

അഗ്നിശാലാമുപഗതോ മഹാരാജ മഹാമുനിഃ .

നിശ്ചക്രാമാശ്രമാത്തൂർണം രാജാപ്യാകർണ്യ തദ്വചഃ ..43..

തഥാഽഗ്നിശാലാദ്വാരസ്ഥം രാജാനം ദുർദമം മുനിഃ .

രാജലക്ഷണസംയുക്തമപശ്യത്പ്രശ്രയാനതമ് ..44..

പ്രണനാമ ച തം രാജാ മുനിഃ ശിഷ്യമുവാച ഹ .

ഗൗതമാനീയതാമർഘ്യമർഘ്യയോഗ്യോഽസ്തി ഭൂപതിഃ .. 45 ..

ആഗതശ്ചിരകാലേന ജാമാതേതി വിശേഷതഃ .

ഇത്യുക്ത്വാർഘ്യം ദദൗ തസ്മൈ സോപി ജഗ്രാഹ ചിന്തയൻ .. 46 ..

മുനിരാസനമാസീനം ഗൃഹീതാർഘ്യം ച ഭൂപതിമ് .

ആശീർഭിരഭിനംദ്യാഥ കുശലം ചാപ്യപൃച്ഛത ..47..

അപി തേഽനാമയം രാജൻബലേ കോശേ സുഹൃത്സു ച .

ഭൃത്യേഽമാത്യേ പുരേ ദേശേ തഥാത്മനി ജനാധിപ .. 48 ..

ഭാര്യാഽസ്തി തേ കുശലിനീ യതഃ സാത്രൈവ തിഷ്ഠതി .

അതോ ന പൃച്ഛാമ്യസ്യാസ്തേ ചാന്യാസാം കുശലം വദ ..

രാജോവാച.

ഭഗവംസ്ത്വത്പ്രസാദേന സർവത്രാനാമയം മമ .

ഏതത്കുതൂഹലം ബ്രഹ്മന്മദ്ഭാര്യാ കാഽത്ര വിദ്യതേ ..50..

ഋഷിരുവാച.

രേവതീ നാമ തേ ഭാര്യാ രൂപേണാപ്രതിമാ ഭുവി .

വിദ്യതേഽത്ര കഥം പത്നീ താം ന വേത്സി മഹീപതേ .. 51 ..

രാജോവാച.

സുഭദ്രാദ്യാസ്തു യാ ഭാര്യാ മമ സന്തി ഗൃഹേ വിഭോ .

ജാനാമി താസ്തു ഭഗവന്ന വൈ ജാനാമി രേവതീമ് ..52..

ഋഷിരുവാച.

പ്രിയേതി സാംപ്രതം രാജംസ്ത്വയോക്താ യാ മഹാമതേ .

സാ വിസ്മൃതാ ക്ഷണാദേവ യാ തേ ശ്ലാഘ്യതമാ പ്രിയാ ..

രാജോവാച.

ത്വയോക്തം യന്മൃഷാ തന്നോ തഥൈവാമന്ത്രിതാ മയാ .

മുനേ ദുഷ്ടോ ന മേ ഭാവഃ കോപം മാ കർതുമർഹസി .. 54 ..

ഋഷിരുവാച.

രാജന്നുക്തം ത്വയാ സത്യം ന ഭാവോ ദൂഷിതസ്തവ .

വഹ്നിനാ പ്രേരിതേനേത്ഥം ഭവതാ 'വ്യാഹൃതം വചഃ ..55 ..

അദ്യ പൃഷ്ടോ മയാ വഹ്നിഃ കോഽസ്യാ ഭർത്താ ഭവിഷ്യതി .

തേനോക്തം ദുർദമോ രാജാ ഭവിതാഽസ്യാഃ പതിർധ്രുവമ് ..56..

തദാദത്സ്വ മയാ ദത്താമിമാം കന്യാം മഹീപതേ .

പ്രിയേത്യാമംത്രിതാ പൂർവം മാ വിചാരം കുരുഷ്വ ഭോഃ .. 57..

ശ്രുത്വൈതത്സോഽഭവത്തൂഷ്ണീം ചിംതയന്മുനിഭാഷിതമ് .

വൈവാഹികം വിധിം തസ്യ മുനിഃ കർതും സമുദ്യതഃ .. 58 ..

അഥോദ്യതം വിവാഹായ ദൃഷ്ട്വാ കന്യാഽബ്രവീന്മുനിമ് .

രേവത്യൃക്ഷേ വിവാഹോ മേ താത കർതും ത്വമർഹസി .. 59 ..

ഋഷിരുവാച .

വത്സേ വിവാഹയോഗ്യാനി സത്യന്യർക്ഷാണി ഭൂരിശഃ .

രേവത്യാം കഥമുദ്വാഹഃ പൗഷ്ണഭം ന ദിവി സ്ഥിതമ് ..60..

കന്യോവാച.

രേവത്യൃക്ഷം വിനാ കാലോ മമോദ്വാഹോചിതോ ന ഹി .

അതഃ സംപ്രാർഥയാമ്യേതദ്വിവാഹം പൗഷ്ണഭേ കുരു .. 61 ..

ഋഷിരുവാച.

ഋതവാങ്മുനിനാ പൂർവം രേവതീഭം നിപാതിതമ് .

ഭാന്തരേ ചേന്ന തേ പ്രീതിർവിവാഹഃ സ്യാത്കഥം തവ .. 62 ..

കന്യോവാച.

തപഃ കിം തപ്തവാനേക ഋതവാഗേവ കേവലമ് .

ഭവതാ കിം തപോ നേദൃക്തപ്തം വാക്കായമാനസഃ .. 63..

ജഗത്സ്രഷ്ടും സമർഥസ്ത്വം വേദ്മ്യഹം തേ തപോബലമ് .

രേവത്യൃക്ഷം ദിവി സ്ഥാപ്യ മമോദ്വാഹം പിതഃ കുരു .. 64 .. .

ഋഷിരുവാച.

ഏവം ഭവതു ഭദ്രം തേ യഥൈവ ത്വം ബ്രവീഷി മാമ് .

ത്വത്കൃതേ സോമമാർഗ്ഗേഽഹം സ്ഥാപയാമ്യദ്യ പൗഷ്ണഭമ് 65 ..

സ്കന്ദ ഉവാച.

ഏവമുക്ത്വാ മുനിസ്തൂർണം പൗഷ്ണഭം സ്വതപോബലാത് .

യഥാപൂർവം തഥാ ചക്രേ സോമമാർഗേ ഘടോദ്ഭവ ..66 ..

രേവതീനാമ്നി നക്ഷത്രേ വിവാഹവിധിനാ മുനിഃ .

രേവതീം പ്രദദൗ രാജ്ഞേ ദുർദ്ദമായ മഹാത്മനേ .. 67 ..

കൃത്വാ വിവാഹം കന്യായാ മുനീ രാജാനമബ്രവീത് .

കിം തേഽഭിലഷിതം വീര വദ തത്പൂരയാമ്യഹമ് ..68..

രാജോവാച.

മനോഃ സ്വായംഭുവസ്യാഹം വംശേ ജാതോഽസ്മി ഹേ മുനേ .

മന്വന്തരാധിപം പുത്രം ത്വത്പ്രസാദാച്ച കാമയേ .. 69 ..

മുനിരുവാച.

യദ്യേഷാ കാമനാ തേഽസ്തി ദേവ്യാ ആരാധനം കുരു .

ഭവിഷ്യത്യേവ തേ പുത്രോ മനുർമന്വംതരാധിപഃ .. 70 ..

ദേവീഭാഗവതം നാമ പുരാണം യത്തു പംചമമ് .

പംചകൃത്വസ്തു തച്ഛ്രുത്വാ ലപ്സ്യസേ ഽഭിമതം സുതമ് .. 71 ..

രേവത്യാ രൈവതോ നാമ പംചമോ ഭവിതാ മനുഃ .

വേദവിച്ഛാസ്ത്രതത്ത്വജ്ഞോ ധർമവാനപരാജിതഃ ..72..

ഇത്യുക്തോ മുനിനാ രാജാ പ്രണമ്യ മുദിതോ മുനിമ് .

ഭാര്യയാ സഹ മേധാവീ ജഗാമ നഗരം നിജമ് .. 3 ..

പിതൃപൈതാമഹം രാജ്യം ചകാര സ മഹാമതിഃ .

പാലയാമാസ ധർമാത്മാ പ്രജാഃ പുത്രാനിവൗരസാൻ..74..

ഏകദാ ലോമശോ നാമ മഹാത്മാ മുനിരാഗതഃ .

പ്രണിപത്യ തമഭ്യർച്യ പ്രാംജലിശ്ചാബ്രവീന്നൃപഃ .. 75 ..

രാജോവാച.

ഭഗവംസ്ത്വത്പ്രസാദേന ശ്രോതുമിച്ഛാമി ഭോ മുനേ .

ദേവീ ഭാഗവതം നാമ പുരാണം പുത്രലിപ്സയാ .. 76 ..

ശ്രുത്വാ വാചം പ്രജാഭർതുഃ പ്രീതഃ പ്രോവാച ലോമശഃ .

ധന്യോഽസി രാജംസ്തേ ഭക്തിർജാതാ ത്രൈലോക്യമാതരി 77..

സുരാസുരനരാരാധ്യാ യാ പരാ ജഗദമ്ബികാ .

തസ്യാം ചേദ്ഭക്തിരുത്പന്നാ കാര്യസിദ്ധിർഭവിഷ്യതി ..78 ..

അതസ്ത്വാം ശ്രാവയിഷ്യാമി ശ്രീമദ്ഭാഗവതം നൃപ .

യസ്യ ശ്രവണമാത്രേണ ന കിംചിദപി ദുർലഭമ് ..79..

ഇത്യുക്ത്വാ സുദിനേ ബ്രഹ്മൻകഥാരംഭമഥാകരോത് .

പംചകൃത്വഃ സ ശുശ്രാവ വിധിവദ്ഭാര്യയാ സഹ .. 80 ..

സമാപ്തിദിവസേ രാജാ പുരാണം ച മുനിം തഥാ .

പൂജയാമാസ ധർമാത്മാ മുദാ പരമയാ യുതഃ .. 81 ..

ഹുത്വാ നവാർണമംത്രേണ ഭോജയിത്വാ കുമാരികാഃ .

വാഡവാംശ്ച സപത്നീകാന്ദക്ഷിണാഭിരതോഷയത് .. 82 ..

അഥ കാലേന കിയതാ ഭഗവത്യാഃ പ്രസാദതഃ .

ഗർഭം ദധാര സാ രാജ്ഞീ ലോകകല്യാണകാരകമ് ..83..

പുണ്യേഽഥ സമയേ പ്രാപ്തേ ഗ്രഹൈഃ സുസ്ഥാനസംഗതൈഃ .

സർവമംഗലസംപന്നേ രേവതീ സുഷുവേ സുതമ് ..84..

ശ്രുത്വാ പുത്രസ്യ ജനനം സ്നാത്വാ രാജാ മുദാന്വിതഃ .

സ സുവർണാംഭസാ ചക്രേ ജാതകർമാദികാഃ ക്രിയാഃ .. 85..

യഥാവിധി ച ദാനാനി ദത്ത്വാ വിപ്രാനതോഷയത് .

കൃതോപനയനം രാജാ സാംഗാന്വേദാനപാഠയത് ..86..

സർവവിദ്യാനിധിർജാതഃ ധർമിഷ്ഠോഽസ്ത്രവിദാം വരഃ .

ധർമസ്യ വക്താ കർത്താ ച രൈവതോ നാമ വീര്യവാൻ .. 87 ..

നിയുക്തവാനഥ ബ്രഹ്മാ രൈവതം മാനവേ പദേ .

മന്വന്തരാധിപഃ ശ്രീമാൻഗാം ശശാസ സ ധർമതഃ ..88..

ഇത്ഥം ദേവ്യാഃ പ്രഭാവോഽയം സംക്ഷേപേണോപവർണിതഃ .

പുരാണസ്യ ച മാഹാത്മ്യം കോ വക്തും വിസ്തരാത്ക്ഷമഃ .. 89 ..

സൂത ഉവാച.

കുംഭയോനിസ്തു മാഹാത്മ്യം വിധിം ഭാഗവതസ്യ ച .

ശ്രുത്വാ കുമാരം ചാഭ്യർച്യ സ്വാശ്രമം പുനരായയൗ .. 90 ..

ഇദം മയാ ഭാഗവതസ്യ വിപ്രാ മാഹാത്മ്യമുക്തം ഭവതാം സമക്ഷമ് .

ശൃണോതി ഭക്ത്യാ പഠതീഹ ഭോഗാൻഭുക്ത്വാഽഖിലാന്മുക്തിമുപൈതി ചാംതേ .. 91 ..

ഇതി ശ്രീസ്കന്ദപുരാണേ മാനസഖണ്ഡേ ശ്രീദേവീഭാഗവതമാഹാത്മ്യേ ചതുർഥോഽധ്യായഃ .. 4 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/മാഹാത്മ്യമ്/അധ്യായഃ_4&oldid=363351"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്